

Aan de gemeenteraad

Registratienummer: GF11.20067 **Datum:** 14 juni 2011
Agendapunt: 8

Portefeuillehouder:
De heer S. Siebenga

Behandelend ambtenaar:
Mevrouw M. Postma

Onderwerp:
Aanpassing geurbeleid

Voorstel:

Aangepast geurbeleid en bijbehorende kaart en verordening vaststellen

Overwegingen

Sinds 2007 is de Wet Geurhinder en Veehouderij van kracht. Deze wet bevat de minimale afstanden die in acht moeten worden genomen tussen veehouderijbedrijven enerzijds en milieuhindergevoelige objecten aan de andere kant. Vergunningen kunnen alleen worden verleend indien aan deze afstanden is voldaan. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. Voor bedrijven binnen de bebouwde kom geldt een afstand van minimaal 100m, voor bedrijven buiten de kom geldt een afstand van minimaal 50m. Het gaat hierbij om de afstand tussen een geurgevoelig object (meestal woningen) en het dichtstbijzijnde emissiepunt van het agrarisch bedrijf.

Deze minimale afstanden zijn in het land gelijk, met dien verstande dat de gemeenteraad binnen zekere marges kan bepalen dat volstaan kan worden met een kortere afstanden: binnen de bebouwde kom verkorten tot 50m en daarbuiten tot 25m. Van deze mogelijkheid is ook in onze gemeente gebruik gemaakt.

In 2010 is door de gemeenteraad daartoe het geurbeleid vastgesteld, middels een notitie en bijbehorende verordening. Tijdens de voorbereiding van deze notitie was met name het lintbebouwing rond dorpskommen en in het buitengebied een aandachtspunt. Deze lintbebouwing is een lastig te omkaderen gebied; wanneer is er nu sprake van binnen of buiten de bebouwde kom? In het besluit van de raad uit 2010 is uitgegaan van de bestemmingsplannen van de 'kommen', het bestemmingsplan 'buitengebied' en het beleid rond verdichtingsgebieden in het buitengebied. In onze gemeente is rond 1990 beleid vastgelegd rond verdichting van de bebouwing in de linten. Op basis van deze gegevens is bij deze geurnotitie een kaart opgesteld. Op deze kaart worden op basis van de ruimtelijke situatie de volgende deelgebieden onderscheiden:

1. BINNEN BEBOUWDE KOM:

- a. dorpskommen: duidelijke komvorming, bijvoorbeeld Heerenveen, Jubbega, Mildam (wettelijke afstand: min.:100m)
- b. lint binnen bebouwde kom: bijv. De Streek, De Knipe (maatwerkafstand: min. 50m)

2. BUITEN BEBOUWDE KOM

- a. linten buiten bebouwde kom: bijv. Hoornsterzwaag, uitlopers dorpskom (maatwerkafstand: min. 25m)
- b. buitengebied: overige gebieden (maatwerkafstand: min. 25m)

De kaart heeft twee functies. Enerzijds biedt de kaart duidelijkheid ten aanzien van de vraag wat de grenzen van de bebouwde kom zijn en wat dus minimale afstand is die in acht moet worden genomen. Anderzijds biedt ook de kaart ook inzicht in die delen waar de wettelijke afstanden 100/50m gelden en daar waar de maatwerkafstanden 50/25m gelden.

In de praktijk blijkt dat de bovengenoemde keuzes bij een aantal agrarische bedrijven tot problemen leidt. Een actuele situatie is het plan van dhr. Heida, Schoterlandseweg te Mildam om zijn melkveebedrijf uit te breiden. Alhoewel het bedrijf in het buitengebied is gelegen, heeft het bedrijf te maken met afstanden die gelden voor de bebouwde kom. Dit omdat de dichtstbijzijnde woningen binnen de bebouwde kom zijn gesitueerd. Dit knelpunt geeft aanleiding om het beleid en de bijbehorende kaart opnieuw te beoordelen.

De conclusie luidt in algemene zin dat kaart met gebiedsindeling niet overal naadloos aansluit bij de definities van de gebiedsindeling zoals in de notitie omschreven. Het gaat dan bijvoorbeeld om een tweetal gebieden waar de uitloper van een dorp aangegeven is als 'dorpskom', terwijl dit ook als 'verdicht lint' aangemerkt kan worden (namelijk Mildam, ten westen van Heida en de oostzijde van Nieuwehorne). Een en ander kan nadelige gevolgen hebben voor de uitbreidingsmogelijkheden van individuele agrariërs.

De grenzen van de bebouwde kommen zijn, zoals hierboven aangegeven, vooral bepaald op basis van de bestemmingsplannen voor de dorpen en het Buitengebied, in combinatie met het beleid waar verdichting van het lint acceptabel wordt geacht. Er is echter ook een andere benadering denkbaar waarbij (wat) meer wordt gelet op de materiële kenmerken van de gebieden binnen en buiten de bebouwde kom. De komplannen kunnen immers ook de dorpsuitlopers omvatten waarvan de kwalificatie "lintbebouwing binnen kom" meer recht doet dan "bebouwde kom".

De gemaakte gebiedsindeling van de kaart is daarom nogmaals tegen het licht gehouden. Met name in de gebieden rondom de bebouwde kom en de lintbebouwing binnen bebouwde kom is nogmaals beoordeeld of deze in het juiste deelgebied zijn ingedeeld. Op basis van deze beoordeling is een aantal gebieden als volgt veranderd van indeling:

1. van bebouwde kom (landelijke regels) naar lintbebouwing in bebouwde kom (maatwerk), bijv. Mildam, Oudehorne, Jubbega
2. van bebouwde kom (landelijke regels) naar buitengebied (maatwerk), bijv. oostzijde Skoatterwald, boerderijen ten noorden van De Knipe

Gevolgen voor agrarische bedrijven en hun omgeving:

- In de meeste gevallen hebben de wijzigingen geen gevolgen voor de agrarische bedrijfsvoering of omwonenden.
- In een aantal gevallen geven de wijzigingen op de kaart meer ruimte voor uitbreiding van agrarische bedrijven. Of, concreet gesteld: wanneer deze bedrijven in de toekomst willen uitbreiden hoeven ze de huidige stallen niet of slechts deels te saneren.
- Een aantal bedrijven kan ook in de toekomst niet uitbreiden omdat ze alsnog te dicht op de woonomgeving gesitueerd zijn. Dit is ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

Wellicht ten overvloede: deze aanpassing leidt niet tot het volledig opheffen van de huidige op-slot situaties van agrarische bedrijven. Met name in de lintbebouwing binnen de bebouwde kom -waar we reeds maatwerk toepassen- blijft een relatief groot aantal bedrijven op-slot, wat betekent dat zij eventuele uitbreidingsplannen niet zonder meer

kunnen uitvoeren. Voor het gebiedsgerichte beleid was circa 50% van de melkveebedrijven op slot, na de huidige aanpassing is dat nog ruim 20% (42 bedrijven).

Juridische gevolgen

De Wet Geurhinder en Veehouderij gaat uit van de situatie waarin het onderscheid tussen de bebouwde kom en buitengebied helder is te trekken. Er zijn echter situaties in het land waar dat onderscheid niet helder is te trekken en de linten in het oostelijk gedeelte van onze gemeente is daar een duidelijk voorbeeld van. Het maken van keuzes rond deze wet blijft daarin altijd wat arbitrair.

Zolang een milieu- of omgevingsvergunning of een weigering daarvan niet wordt aangevochten, zullen de gemaakte keuzes zondermeer overeind blijven. Dat kan anders zijn indien de verleende of geweigerde vergunning wel wordt aangevochten. De bestuursrechter (i.c. de Raad van State) zal dan nagaan of de gemeente redelijkerwijs een bepaald gebied wel of niet tot de bebouwde kom heeft kunnen rekenen.

Het begrip 'bebouwde kom' is niet gedefinieerd in de Wet Geurhinder. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is vermeld: *"De grens van de bebouwde kom wordt niet bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar evenals in de ruimtelijke ordening door de aard van de omgeving. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur."* Ook is opgenomen: *"De bebouwde kom kan namelijk worden omschreven als het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft en waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid ook daadwerkelijk wonen of verblijven."* Uit jurisprudentie blijkt dat de Afdeling naast de aard en omvang van het te beoordelen gebied mede de aard van de omgeving en de afstand tot een dorpskern bepalend laat zijn of wel of niet sprake is van bebouwde kom.

Hieruit volgt dat met name de keuze tussen 'linten bebouwde kom' en 'bebouwde kom' kritisch kan zijn. Wanneer de Raad van State bij een beroep tot de conclusie komt dat een gebied ten onrechte niet als bebouwde kom is aangemerkt (hiervan zou sprake kunnen zijn bij linten bebouwde kom als dorpsuitlopers) wordt de milieuvergunning alsnog vernietigd en is de gemeente schadeplichtig jegens de aanvragers daarvan.

Proces tot nu toe

2009-2010	concept notitie opgesteld, overleg met LTO afdeling Heerenveen, tevens verzonden aan Plaatselijk Belang, kleinschalig recreatie netwerk en omliggende gemeenten
sept 2010	notitie door raad vastgesteld, verordening in werking
maart 2011	door de uitbreidingsplannen van dhr. Heida, Mildam, knelpunt onderkend in gebiedsindeling op kaart
april-mei 2011	overleg met direct betrokkenen (Heida, burens van Heida, LTO Noord)
juni 2011	aanpassing notitie en bijbehorende kaart, vastgesteld door b&w
juni 2011	-heden- vaststelling door raad

Vervolgproces

na vaststelling van de geurnotitie en verordening worden deze toegepast als toetsingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningen. Concreet voor dhr. Heida is het gevolg dat ten aanzien van het geuraspect het knelpunt in relatie tot zijn uitbreidingsplannen is opgelost.

Millenniumparagraaf

Het uitvoeringsprogramma is in lijn met millenniumdoelstelling 7 (duurzame leefomgeving).

Ter inzage liggende stukken:

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris, de burgemeester,